

Gheorghe SĂSĂRMAN

Granițele din capete

Cuvântul *graniță* îmi trezește (cu siguranță nu numai mie) amintiri nu tocmai plăcute și mi se asociază în minte, implacabil, cu cuvintele *grănicier* și *vameș*. Nu intenționez, stimați cititori, să vă delectez acum cu pățaniile atâtor treceri prin și peste granițe, câte mi-a fost dat să trăiesc pe proprie piele sau să-mi fie relatate de prieteni, rude, cunoscuți. S-ar putea scrie pe această temă un întreg volum, care nici măcar n-ar fi din cale afară de original – există oare vreun pribeag care să nu aibă sacul plin cu asemenea istorii? Presupun însă că nu la granițele statale se referă în primul rând tematica prezentului număr al „Conexiunilor”, ci la cele din capetele noastre, în multe privințe mai greu de depășit decât cele străjuite cu sârmă ghimpată.

Că așa este, o dovedește, printre altele, sucombarea *Întâlnirilor de la Neptun*, care n-au supraviețuit multă vreme inițiatorului lor, regretatul Laurențiu Ulici, deși ar fi putut să rămână pe mai departe o frumoasă și binevenită tradiție. Le evoc aici tocmai pentru că, întrunind slujitori din întreaga lume ai literaturii române, ele ilustrau cum nu se poate mai bine cerința unei comunicări eliberate de orice bariere. Totuși, încă de pe atunci se făceau auzite proteste împotriva cheltuielii prilejuite de invitarea celor dinafara granițelor (care însă își plăteau singuri drumul), punând la îndoială îndreptățirea acestora de a se socoti scriitori – de parcă distribuirea harului ar urma criteriilor geografice, împărțind apele între condeie veritabile (rămașii la vatră) și veleitari (niște vântură-lume, grafomani incurabili, și care n-au mâncat deloc, sau nu destul, salam cu soia).

Fără îndoială, destinul literaturii românești se decide în primul rând între hotarele țării, unde e concentrat potențialul creator major al nației. Anii de după decembrie 1989 au deschis și acolo drum manifestării eliberate de dogme și canoane a talentelor autentice, exprimării nestânjenite a ideilor, intensificării contactelor culturale, reluării dialogului fertil cu lumea. Circulația liberă a persoanelor a dus însă, din pricini diverse, la o cu totul altă dimensiune a emigrației, având ca rezultat modificarea substanțială a structurii comunităților românești din țările aflate cândva de partea cealaltă a „cortinei de fier”, numite generic pe atunci „lumea liberă”. Paralel cu aceasta, două minorități etnice dintre cele mai numeroase, germanii și evreii, au emigrat aproape în totalitate, în frunte cu elitele lor intelectuale, lăsând un gol iremediabil în profilul multicultural al țării. Ținând totodată seama de resuscitarea conștiinței naționale a românilor din țările limitrofe, se poate afirma cu îndreptățire că, în vremea din urmă, o parte demnă de atenție din potențialul literar global al României se situează înafara granițelor ei.

Mulți dintre purtătorii acestui potențial sunt prezenți, desigur, și în cuprinsul țării – în coloanele unor periodice, în producția editorială, în repertoriul teatrelor – cu mențiunea că drumul e lung și anevoios, presărat cu destule neînțelegeri, prejudecăți și obstacole. Totodată, destui dintre ei și-au făcut loc (nu fără efort, se înțelege) în viața spirituală a noii patrii, fie integrându-se fluviului maiestuos al culturii dominante, fie semnând în publicațiile diasporei și alimentând astfel pâraie singulare de pe câte-o pajiște arcadiană. Numai că

ansamblul potențialului la care mă refer este în ambele cazuri greu de cuprins, în țară contribuțiile individuale pierzându-se printre mai numeroasele prezențe autohtone, iar în străinătate identitatea lor diluându-se până la a deveni străvezie, sau dimpotrivă, rămânând captivă în enclavă impermeabile. A face cunoscut acest potențial, a-i acorda șansa audienței pe care o merită, ar reprezenta nu doar un act de justificată recompensă morală, ci și un important câștig pentru literatura, pentru cultura românească în genere.

Societatea Culturală Româno-Germană „Apoziția” din München, una dintre cele mai vechi organizații din diasporă (a împlinit recent 37 de ani de existență neîntreruptă), își propune să contribuie concret la atingerea unui asemenea obiectiv, reluând – după o pauză de 12 ani – editarea Revistei „Apoziția”. Oferim astfel, alături de alte publicații românești de pe glob, o tribună privilegiată creatorilor dinafara țării, atât celor care se exprimă în limba română, cât și celor care, deși de alte etnii sau idiomuri, continuă a se raporta în opera lor la fosta patrie comună. Fiind vorba de o publicație anuală, am dori să oglindim în chip exemplar tot ce se produce mai bun, în decurs de un an, în felurite domenii de creație, singurul nostru criteriu de selecție fiind dictat de exigențe literare, de ordin estetic. Pe lângă contribuții originale, vom publica aici și semnalări de cărți, periodice, manifestări culturale românești semnificative de pe mapamond. Este desigur un țel ambițios, imposibil de atins fără sprijinul neprecupețit al unor colaboratori de pe toate cele cinci continente. Locul ocupat de Germania (și mai ales de München) în sumarul ediției 2006, aflate în pregătire, se explică, desigur, prin aceea că aici își are sediul editorul, dar și prin dificultatea inițială de a lega contacte eficiente la scara întregii planete. Cu sprijinul binevoitor al cititorilor și al autorilor potențiali, sperăm să depășim stadiul propriu demarării și să ne apropiem cu consecvență de țelul propus.

Punându-le la dispoziție celor desprinși de la matcă un spațiu predilect de manifestare, nu urmărim nicidecum trasarea de frontiere imaginare, nici accentuarea unei segregări pe considerente oricum arbitrare, tentații pe care le combăteam mai la începutul acestui text. Ci, dimpotrivă, aducând încă o dovadă în sprijinul ideii generoase că valoarea nu cunoaște granițe, vrem să ajutăm după puteri la desfășurarea în condiții de deplină sportivitate a competiției benefice a slujitorilor de pretutindeni ai literaturii române. Convinși de temeiurile acestui demers, ne exprimăm credința în șansele de a găsi sprijinul și înțelegerea necesare – la care apelăm totodată – pentru a depăși dificultățile inerente finanțării unei publicații destinate din start să fie difuzată gratuit și realizate exclusiv prin strădania benevolă, neretribuită, a unor colaboratori inimoși.

München, aprilie 2006

Notă: Dr. arh. Gheorghe Săsărman este președinte executiv al Societății Culturale Româno-Germană „Apoziția”.

Luminița SUSE

Versuri antigenitive

să eliminăm genitivul din gramatică
nimeni nu aparține nimănui
nimeni nu deține nimic
cât trăim ne depedăm reciproc

nimic nu se poate duce pe lumea cealaltă
expresiile sunt infidele și impresiile expiră
inima pompează vin pentru suflet
și rugină pentru corp

nimic substanțial nu se poate restaura acolo
metempsihoza este amnezică deși
se crede că în memoria morții rezidă
21 de grame de informație transcendentă

ce îi dă dreptul de a fi folosită la genitiv?
să ștergem moartea din dicționar și atitudine
această crimă nu va fi pedepsită
oricum se prescrie

Translație

mă duc să locuiesc în alte cuvinte
nu mai am loc de genitive ambigue
rime giratorii
strigăte

am inventat șapte puncte cardinale
din silabe imanente
referențial absolut - *eu*
emoție pendulatorie - *nu, da*
direcții de mișcare - *în, din, sus, jos*
toate permutate brownian în versuri

transmutarea va fi bine orientată
semantic
dar incompletă și inconsistentă
exhaustiv este adjectiv intangibil
prin definiție, în preajma lui se acumulează
o infinitate de tentative
la limită

slabele rămase
vor fi adăugate în timp
la poezia mea axiomatică
ca mobilă funcțională
nimic decorativ sau romantic